

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 50 K Félévre 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Zsidó-kérdés

Vasárnap délelőtt 10 órakor a Nagytemplomban fejezte be dr Révész Imre azon prédikációját, melyet a zsidó-kérdésről ezelőtt két héttel a Kistemplomban kezdett meg. Az a diszes, áhitatos és igen nagyszámu gyülekezet, mely ez alkalomra is egybesereglett és teljesen betöltötte a hatalmas templom minden részét, mutatta és bizonyította legjobban, hogy egyfelől mennyire aktuális ez a kérdés ma a keresztyén magyarság számára és másfelől milyen népszerű, kedvelt papja a debrecenieknek Révész.

Nem a mi lapunk feladata és hivatása egy ilyen szent beszéddel való érdemi foglalkozás, kiváltképen akkor, midőn a tudós prédikátor a zsidó-kérdést főleg és kizárólagosan csak evangéliumi szempontból, csak biblikus alapon tárgyalta, de az a szomorú aktualitás, mely ezt az ügyet most a keresztyén magyarságnak — tulás nélkül mondhatjuk — legfontosabb problémájává teszi, egyben kényszerít bennünket, hogy egy-két mondatban pár megjegyzést tegyünk erre a prédikációra. Annál is inkább, mert lapunknak egyik sarkalatos programpontja a zsidókérdés megoldása.

Csak hálával fogadjuk azt a tényt, hogy Révész Imre az alapigéket úgy választotta meg, amint azt tudásának gazdag és bőséges tárházából joggal vártuk, mert odavezetett bennünket a Szentírás ama fejezeteihez, melyek valóban a zsidókérdést tárgyalják evangéliumi alapon. Ezek a Pál apostol által a rómabeliekhez írott levélnek 9., 10., 11-ik részei, Révész maga a 11-ik rész 17. és 18-ik verseit vette textusul. Melegen ajánljuk mindenkinek, hogy olvassa el ezeket a fejezeteket eredetiben és gondolkodjék el azok igéin, bizonyára új szemhatárok nyílnak meg vizsgálódó szemei előtt.

Amiket már most az alapigék nyomán elmondott, azokat teljes egészében elfogadhatjuk. Egy pótlást azonban feltétlenül tennünk kell mégis. Beismerjük, hogy általában minden keresztyén embernek „lelki kötelességei” vannak a zsidókat szemben, akiket az Ur annak idején egyenesen kiválasztott, hogy az üdvösség útja rajtuk keresztül vezessen el hozzánk. De viszont ezen kötelességeket speciálisan talán egy nemzet sem teljesítette önzetlenebbül, bőkezűbben és nagyobb szeretettel, mint épen a magyar nép az elmúlt félszázad alatt. A szó szoros értelmében megadtunk a zsidóknak minden szabadságjogot a legteljesebb mértékben: szabadokká tettük őket, egyenlőbbé velünk és testvéreinkül is befogadtuk. Tehát a magyarságot e tekintetben nem érheti semmi vád.

És mindezekért mi lett a hála? A két forradalom borzalmas adatai és a mai szenvedéseink megadják erre a kérdésre a választ. Tehát mi éltünk és cselekedtünk a zsidókkal a *Szentírás* szerint, a zsidók pedig elbántak velünk a *Talmud* szerint és a maguk külön etikájuk alapján, Valóban ilyen körülmények között igaz az, amit a szószékről is hallottunk: „a keresztyén hívő mindezekért megbocsát, de a magyar hazafi soha!” Azonban tegyük fel, ami különben lehetetlen, hogy még a magyar hazafi is meg tud bocsájtani, de ez még nem jelenti azt, hogy a mult tapasztalatait ne értékesítsük a jövőre nézve. Ennyire nem lehet menni, ha csak magunk nem akarjuk

a sirunkat megásni. Tehát szükségszerűleg van és kell is lenni zsidókérdésnek és a kérdés megoldásának. Nem hangos, programos zsidóüldözésnek, hanem Isten törvényein felépülő és hazánkat megvédő, céltudatos megoldásnak, mely hitünket és országunkat megtartsa a romboló judaismussal szemben. Végeredményben a legnagyobb mértékben hálásak vagyunk dr Révész Imrének, hogy nagytudásától megvilágítva, hívő lelkén átszűrve hallhattuk ennek a kérdésnek fejtegetését. De pillanatig sem felejthetjük el, hogy csak evangéliumi szempontból tárgyalta az egész problémát, ami csak kis töredéke a kérdésnek és nekünk, magyaroknak, ma nem is a legfontosabb töredéke.

A fehér terror meséje a kisantant fegyvere

Pécs, okt. 10. A most felszabadult baranyai területre az antant bizottságot küld ki az ottani állapotok megvizsgálására. A bizottság egyik tagja, *Labertier* francia ezredes már tegnapelőtt megérkezett Pécsre. Küldetése céljáról és a szerbek rágalmáról a következőképpen nyilatkozott:

— Mindnyájan meg vagyunk győződve arról, hogy Baranyában *nincsen fehér terror*.

Tény az, hogy a szerb kormány jelentést tett a nagykövetek tanácsának, hogy a magyarok üldözik a baranyai szerbeket és napirenden vannak a legrémesebb atrocitások. *A fehér terrorról szóló hírek a kisantant fegyverei, amelyekkel lehetetlenné akarják tenni a mostani magyar kormányzatot és ki akarják pusztítani a reájuk nézve veszedelmes irridentizmust Magyarországból.*

Megjöttek a milliárdok

Budapest, okt. 10. Szombaton este horgonyt vetett az upesti kikötőben a *Tass* gőzös, amely két uszályhajót vontatott a Dunán. Az egyik uszályhajóban 99 ölmözött vasláda volt, bennük az új magyar államjegyek. A 99 láda közül a két legkisebbnek a tartalma volt a legértékesebb, mert ezekben voltak a 10 ezer koronások.

Száz szabad királyválasztó

Budapest, október 10. A szabad királyválasztó kisgazdák által betervezett memorandumot eddig 64 képviselő írta alá. 11 kisgazda képviselő megtagadta az ív aláírását, 11 képviselőnek ismeretlen az álláspontja. Az ingadozókkal és pártokivüli csatlakozókkal, valamint az új baranyai képviselőkkel együtt körülbelül 100-ra fog rugni az exponens szabad királyválasztók száma.

A fiumei kormány programja

Róma, okt. 10. Fiuméből jelentik: Az alkotmányozó gyűlés összehívása után megalakult az új kormány *Zanella* elnöklésével és folytatja, illetve átveszi az ügyek vezetését. A külügyeket is maga *Zanella* fogja intézni. Az alkotmányozó gyűlés 50 szavazattal 10 ellenében elfogadta a kormány programját, amely az Olaszországgal és Jugoszláviával való jóbarátság kiépítését tüzte ki a Fiume szabadállam főfeladatául.

Vágót szabadon bocsátották

Budapest, okt. 10. *Vágó Wilhelm* Jenő védője hivatalosan eljár a budapesti katonai körletparancsnokságon védelem szabadlára helyezése ügyében. Eljárásának sikere gyanánt a körletparancsnokság elrendelte *Vágó* szabadlára helyezését.

A lisztkivitel szabályozása

Csak decemberig lehet kiszállítani
- Felemelték a kiviteli illetékeket -

Budapest, okt. 10. A hivatalos lap holnapi száma közli a pénzügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök rendeletét a lisztkivitel szabályozása tárgyában.

A rendelet életbelépésétől kezdve a vám-tarifa 33-ik száma alá tartozó búzából, vagy rozsból készült liszt és örlemények csak a földművelésügyi miniszter által az érdekelt miniszterek hozzájárulásával kiadott engedély alapján vihető ki a vámkülföldre. Engedélyeket legkésőbb ez év november 30-ig terjedő érvényre lépésig kiadni.

Buzából csak 0-ás lisztet vagy buzadarát, rozsból pedig elsősorban rozslánglisztet szabad kivinni. Engedélyt elsősorban azok kaphatnak,

akik hitelesen igazolják, hogy a kért mennyiség exportálására a jogérvényes kötés legkésőbb október 1-én jött létre. Engedély legfeljebb arra a mennyiségre kérhető, amely a kérdéses kötés alapján még nem került szállításra. A kiviteli illetékeket a miniszter további intézkedésig, vagyis mindaddig, míg az illeték újabb szabályozása indokoltá nem válik, olyan 0-ás lisztre, vagy buzadarára, amelynek külföldre szóló eladására a kötés október 1-én jött létre, métermázsánként 800, rozslisztre ugyanilyen körülmények között métermázsánként 700, minden más esetben búzából, vagy rozsból készült lisztre vagy örleményekre métermázsánként 1200 koronában állapítja meg.

A monopóliumokról

A budapesti konzervatív sajtó az utolsó hetekben szakadatlanul foglalkozik egy igen furcsa ügyel, eddig látszólag eredmény nélkül. A köztisztviselők részére szállítandó burgonyáról van szó. Az ügyet a vidéki keresztény sajtó is ismertette már és ezért a tényállást csak röviden ismételjük.

A köztisztviselők fogyasztási szövetkezete, melynek élén Schnetzer tábornok áll, syndikátust kötött a Stern Samu-féle élelmiszerszállító r. t.-gal, illetve az ennek érdekkörébe tartozó Viktória r. t.-gal oly célból, hogy a létesített syndikátus bonyolítsa le a köztisztviselők részére teljesítendő burgonyaszállítást. A kezére játszott előnyöknél fogva a syndikátus, tehát tulajdonképpen Stern Samuék monopolizálják az egész magyar burgonyakereskedelmet. Nézetünk szerint az ilyen monopólium nem helyes. E tekintetben teljesen egy véleményen vagyunk a tiszteit liberális sajtóorganumokkal, melyek még rövid idővel ezelőtt hatalmas erővel támadták a monopóliumokat, amikor más megoldás hiányában a kormány egy-két nagyobb üzlet lebonyolítását keresztény szervekre bízta.

Tendenciát kell azonban látnunk abban, hogy az említett liberális organumok most a burgonyaszállítási monopólium idején egyszerre hallgatnak és az egész üzletben semmi kifogásolni valót nem találnak.

Ezzel szemben egyik liberális organum egészen más újból kifolyólag intéz támadást a kormány ellen egy u. n. monopóliummal kapcsolatosan. A lap monopóliumnak minősíti azt, hogy a kormány az újonnan alakult Bortermelők Országos Szövetkezetének adta bérbe az állami borpincéket. Minden elfogulatlan közgazdasági szakember örömmel olvasta azt a hirt, hogy a kormány a termelők értékesítő szövetkezetének helyzetét megkönnyíti azzal, hogy az állami borpincéket ezen szövetkezetnek adja bérbe. Itt monopóliumról nem lehet szó. A liberális lap nagy hibának minősíti azt, hogy a kormány ezen intézkedésével kikapcsolta a közvetítő kereskedelmet. Ezen intézkedés ugyan nem történt meg, de ha az állam elősegítene, a felesleges közvetítő kereskedelem kikapcsolását, úgy ezen tényt is csak nagy örömmel üdvözölhetnők. A termelőknek feltétlenül meg van a joguk arra, hogy az árujukat megrágító közvetítő kereskedelmet kikapcsolva, értékesítő szövetkezetük útján közvetlenül a fogyasztóhoz juttassák el terményeiket. Ez nem monopólium. A gazdasági élet ilyen megszervezésével csak modernebbé tenők kereskedelmünket és közelednénk ahhoz az állapothoz, amely a művelt Nyugat számos államában már megvalósult. Nekünk nem ideálunk a Galiciában és Oroszlengyelországban üzött kereskedelem, mi sokkal inkább a dán termelő és értékesítő szövetkezetek példáját tartjuk szem előtt, melyek megmutatták, hogy miképpen lehet a szociális kérdést bolsevista népcsalás és rombolás nélkül megvalósítani.

Amikor tehát a cikkünk elején említett burgonyaszállítási monopólium ellen a nemzet érdekében a leghatározottabban tiltakozunk, az ilyen szállítási lebonyolításának módját a következő formában tartjuk kívánatosnak:

A burgonyatermelőknek egész Magyarországon saját érdekükben haladéktalanul értékesítő szövetkezetekbe kell tömörülni. Az így alakult értékesítő szövetkezeteknek meg kell teremteniük saját központjukat, hogy ezen központ közvetlenül érintkezzen a fogyasztók szervezeteivel, a némelyek által közvetítő kereskedelemnek minősített árdragító láncereskedelem kikapcsolásával.

Nem engedhetjük meg a jövőben, hogy a liberális sajtó a fogalmakat összezavarva, egyes eseményeket teljesen hamis világításban mutasson be a jóhiszemű közönségnek, mert ezen taktikának célja nyilvánvalóan az, hogy minden oly üzletet legálisnak tüntessen fel, amely a liberális oldal érdekeit szolgálja és visszaéléseiről beszéljen mindenütt, ahol az öntudatra ébredt magyar faj gazdasági téren tett kísérleteiről van szó.

Cser Frigyes.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER
CSAK KERESZTYÉN LAPOT OLVAS!

Ausztria fél a felkelők betörésétől

Bécs, okt. 10. A szociáldemokraták azt mondják, hogy 20 ezer főnyi felkelő sereg készül különböző pontokon átlépni az osztrák határt és ugyanakkor a bécsi frontharcosok meg akarják szállni a parlamentet és a középületeket.

A velencei konferencia

Budapest, okt. 10. Bethlen István gróf miniszterelnök és Bánffy Miklós gróf külügyminiszter, mint a magyar kormány delegáltjai tegnap este Velencébe utaztak. Kisérletükben vannak Szciiovsky Tibor volt államtitkár és Khuen-Héderváry, a külügyminiszterium politikai osztályának vezetője. A velencei tárgyalásokon részt vesz Castagnetta herceg budapesti olasz követ is.

Róma, okt. 10. Della Torretta külügyminiszter ma Velencébe utazott, hogy a nyugatmagyarországi kérdés ügyében Velencében összehívott értekezleten részt vegyen.

Bécs, okt. 10. A „Neues Achtuhrblatt“ írja: A velencei tárgyalások napirendjén nemcsak a Nyugatmagyarországra vonatkozó közvetítési akció lesz, hanem Della Torretta kísérletet tesz arra nézve, hogy Ausztriának Magyarországhoz való összes viszonyait békés és barátságos talajra terelje. Hogy ezt a kísérletet siker fogja-e koronázni, ebben a pillanatban nem lehet megmondani.

Schober kancellár Velencében minden kétséget kizáró módon kifogja jelenteni, hogy Ausztria abban, hogy a magyar kormány október 3-án a soproni jegyzőkönyvet aláírta, meg nem látja a trianoni szerződés teljesítését és hogy minden közvetítési javaslatnak a bandaveszedelem azonnali megszüntetése kell hogy legyen az alapja.

Politikai körökben úgy vélik, hogy a velencei konferencia nem fog igen sokáig tartani, minthogy az új pénzügyi tervezet végrehajtása a kancellár mielőbbi visszatérését teszi szükségessé.

Ausztria a kisantant beavatkozására számít

Bécs, okt. 10. A „Neues Wiener Abendblatt“ jelenti Velencéből: A szövetségi kancellárt már péntekre visszavárják. A konferencia határozatait a nagyköveti tanácsnak kell jóváhagynia. Ma már megmondhatjuk, hogy Ausztria ebben a testületben az utolsó órában megnyerte az egyik hatalom támogatását és ismét számítanak a kisantant beavatkozására, abban az esetben, ha a velencei konferencia sikerrel nem járna.

A kezdeményezés ezuttal Romániától indul ki, amely állítólag arra is el van határozva, hogyha a Nyugatmagyarországon uralkodó állapotok tovább tartanak, adott esetben fegyverrel fog beavatkozni. Ebben az ügyben, mint bennünket biztosítanak, a csehek és a jugoszlávok Romániával mennek.

Prága, okt. 10. A „Tribuna“ egy budapesti levelében írja: Egy jól értesült francia kijelentette, hogyha rendet akarnának csinálni, Csehországnak és Jugoszláviának egyszerűen mandátumot kellene adni ezeknek az államoknak néhány hadosztály előnyomulása nem is okozna nehézséget. Hogy ezt nem teszik, annak egyszerűen az az oka, hogy az antant diplomatáinak vezérlő motívuma: „Mindnyájan megelégtünk a háborút“ és valamennyi kérdést békés úton akarnak megoldani.

Ausztria a csehekkel akar szövetkezni

Bécs, okt. 10. Az „Abend“ írja: A magyar veszedelem még mindig igen komoly. Ha a legközelebbi idő nem hoz politikai fordulatot, attól tartani, hogy a nyugatmagyarországi bandák átlépik a határt és megkísérik a Bécs felé való előnyomulást. Céljuk a monarchista Ausztria-Magyarország feltámasztása. Azt hiszik, hogy a bandák nagyobb előretörése várható, ha a velencei konferencia nem hoz a magyaroknak gyors sikert.

Alsóausztria a bandákkal szemben teljesen védtelenül áll. A bandák számszerűen messze meghaladják a mi védőerőnket. Csak két eszköz van a veszély elhárítására. Egyik a katonai és a republikánus lakosságnak, első-

sorban a munkásoknak felfegyverzéséből áll, a másik katonai-politikai természetű és a csehekkel való paktumot feltételezi a bandák betörése esetére. A csehek egy idő óta szívesen látnák az Ausztriával való együttműködést, de ezt a magyarokkal szellemi szövetségben álló keresztény-socialisták elutasítják.

Tüntetnek az osztrákok

Bécs, okt. 10. A Sonn und Montags Zeitung jelenti, hogy a tegnapi ugynevezett nyugatmagyarországi nagy gyűlésben, amelyen Nyugatmagyarországról egyáltalában senki emberfia nem vett részt, határozatot fogadtak el, amelyben tiltakoznak a nyugatmagyarországi kérdés megoldásának folytonos halogatása miatt. A fenyegető helyzettel szemben felszólítja a kormányt, hogy az önként jelentkező nyugatmagyarországi embereket nyomban vegye fel a védőrség kötelékébe. A gyűlés után tüntető menet volt.

Magyar élet Sopronban

Sopron, okt. 10. Az evangélikus teológiai, amely a nyugatmagyarországi viszonyok miatt a múlt hónapban elhagyta évszázados épületét, visszaköltözött régi helyére és előadásait 10-én meg is kezdte. Az iskola vizsdatérsi rendkívüli örömet keltett Sopronban. A kritikus helyzet a soproni törvényszék munkáját is megzavarta, de munkáját ismét megkezdte. A napokban megkezdte a járásbíró, a polgári és törvényszéki, valamint az uzsorabíró, a jövő héten pedig a rendes büntetőbíró megkezdte működését.

A világbéke biztosítása

Washington, október 10. A washingtoni kormány, amint egy kábeltávirat közli, már eleve számol azzal, hogy Anglia dominiumai részt fognak venni a leszerelési konferencián.

Az Egyesült Államok kormánya át van hatva a világbéke biztosításának vágyától, semmiféle hátsó gondolatot nem táplál, egyetlen célja, hogy a washingtoni konferencia közelebb hozza a népeket a világbéke eszméjéhez és annak lehetőségéhez. Erre való tekintettel az amerikai kormány már kezdetben is kívánta, hogy a brit dominiumok is megjelenjenek a konferencián.

London, okt. 10. Az „Observoir“ washingtoni jelentése szerint a francia delegáció a washingtoni konferencián ki fogja jelenteni, hogy csak abban az esetben szerelhet le Franciaország, ha garanciát kap arra, hogy háboru esetén a hatalmak támogatni fogják Németország ellen.

Az albán-szerb konfliktus

Belgrád, okt. 10. Az albán csapatok több helyen átlépték a Drina folyót. Uglátszik a szerb-albán háboru elkerülhetetlen.

Bécs, okt. 10. A „Mittags Zeitung“ jelenti Berlinből: A lapok római értesülése szerint Olaszország belgrádi ügyvivője az antant nevében közölte a szerb kormánnyal azt, hogy az antant nem engedi meg az albán terület megsértését. A szövetségesek nem hajlandók arra, hogy fegyveres erővel elért esetleges befejezett tényeket énismerjenek. Egyébként az antant közlésének barátságos volt a hangja.

Terjeszkedik a cseh ipar

Prága, okt. 10. Tusar berlini cseh követ kijelentette, hogy Németország és Csehország viszonya a képzelhető legkellemesebb. A legutóbbi gazdasági egyezmény óta a gazdasági összeköttetések általában nagyon kedvezően fejlődnek. Nemsokára újabb értekezlet lesz, amely a gazdasági forgalomban még fennforgó nehézségek megszüntetésére van hivatva.

Prága, október 10. A Franciaországgal, Olaszországgal és Németországgal kötött kereskedelmi szerződéseket az új valuta viszonyokra, valamint az új vámpolitikára való tekintettel revíziókat fogják alávetni. A Kelet felé való kivitel érdekében nemsokára kereskedelmi szerződéseket fognak kötni Görögországgal.

Newton lord Debrecenben

Mint lapunk más helyén olvasható, Newton lord, a magyarság lelkes barátja, aki az angol felsőházban több alkalommal fölemelte az angol politikában súlyos szavát a trianoni békeparancs ratifikálásáról folytatott vitában az elhagyott és lesúlytott Magyarország igazáért, tegnap táviratilag arról értesítette Baltazár püspököt, hogy rövid tartózkodásra Debrecenbe érkezik.

Az illusztris vendég tegnap este a 8 óra 5 perces gyorsvonattal Debrecenbe érkezett. Mivel látogatása tisztára magánjellegű, így semmiféle hivatalos és ünnepélyes fogadtatás nem volt.

A lord tiszteletére a pályaudvaron megjelentek Baltazár Dezső püspök, Márk Endre ref. egyházi h. főgondnok és Steinfeld István földbirtokos. A vonat pontosan, késés nélkül érkezett meg. Az étkezőkoci után következő I. osztályú kocsiából szállt ki a lord, aki szívélyesen, kézszerítással köszöntötte a reá várakozókat. A bemutatkozások után Baltazár püspök a következő beszéddel üdvözölte:

— Az egész egyetemes református egyház és a tiszántúli református egyházkerület nevében van szerencsém Önt üdvözölni abból az alkalomból, mikor szegény hazánk iránt tanúsított érdeklődése folytán városunkban van szerencsém lódságotat köszönteni.

Az üdvözlő beszédet Steinfeld István fordította le angol nyelvre, melyre Newton lord angolul a következőképpen válaszolt:

— Nagyon köszönöm a szívélyes fogadtatást. Igen örülök, hogy ebbe a városba eljöhettek. Ne tekintsenek azonban látogatásomban semmi különöset, mert hiszen nekem Önök nem tulajdoníthatnak semmi hatalmaságot.

— Egyébként sohasem reméltem, hogy életemben valaha is Debrecenbe jöjjenek.

Ezután a lord a tiszteletére megjelentekkel az I. oszt. váróterem át a pályaudvar elé ment, ahol kocsiára ült a társasággal és Steinfeld István macsi tanyájára hajtatott.

Newton lord a Macsról ma reggel Debrecenbe jön és itt látogatásokat tesz a város vezetőségénél s megtekinti a város nevezetességeit és az egyetemi építkezéseket is. A lord előreláthatólag néhány napot fog városunkban tölteni, s azután Szegedre, Kecskemétre és Nyiregyházára fog menni.

Megint pusztított a vörös kakas

A szombati nagy tűz után vasárnap ismét két helyütt is kiütött a tűz a városban s ezek az esetek csak megerősítik azt a többször hangoztatott nézetünket, hogy a tűzoltóságnak megfelelő eszközökkel való felszerelése a városnak legelsőbrendű kérdései közé tartozik. Mert hiába van bátor és fegyelmezett tűzoltólegységünk, ha nem áll rendelkezésére a modern kor követelményeinek megfelelő s a város nagyságához mért felszerelés. Csak így történhetik meg olyan eset, mint a szombati tűznél, amikor a szerkocsi és vízfordókocsi karambolja miatt a tűzoltóság jóideig tétlenül volt kénytelen szemlélni a lángok tovarapozását.

Vasárnap délelőtt 11 óra után tűzoltó-trombita és harsogása verte fel a csendes Zöldfa-utcát, ahol a 10. számú ház tulajdonosának, Biró Ferenc vasuti raktárnak gyuladt ki az udvar hátulsó részén fekvő, szalmával telt félszere. A szalma könnyen gyulhatóságán kívül fokozta a veszedelem nagyságát az is, hogy a félszer egyik oldalán száraz tengerikóróból felrakott kup, a másik felől pedig az istálló áll, amelynek padlása szintén gyulékony anyaggal: szalmával és szénával volt megrakva. Hogy a tűz tovatérjedését meg lehetett gátolni, az a tűzoltóság gyors és erélyes munkája mellett a szomszédoknak köszönhető, akik a tűz felfedezése után vedrekkel és rocskakkal rögtön hozzáálltak az oltáshoz. Azt azonban így se tudták megakadályozni, hogy a félszer, a benne levő szán és a szalma nagy része le ne égjen. A tűz minden valószínűség szerint vigyázatlanságból keletkezett.

Ugyancsak vasárnap délután a Csapó-

utca 26. szám alatt jelentékeny tűz pusztított, ahol egy bolthelyiség égett össze. A tüzet az ott posztoló rendőrőrszem vette észre a lezárt boltból kigomolygó füstől. A boltajtót feltörték és a kivonult tűzoltóság csakhamar elfojtotta a tüzet. A kár jelentékeny.

Kereskedők gyűlése

A debreceni kereskedőtársulat a cseh szokol árfolyamának nagymérvű emelkedése révén keletkező drágaság elleni küzdelmet megbeszélendő, vasárnap értekezletet tartott. Bárdos Géza ügyv. alelnök üdvözölvén a nagy számban megjelent kartársakat, az értekezlet vezetésére Békés Lajost kérte fel, aki utalván arra, hogy a mai lehetetlen külkereskedelmi viszonyok folytán Magyarország kereskedői ugyszólván egyedül a cseh és osztrák piacokra vannak utalva és a szokol árfolyamának emelkedése a kereskedőket igen súlyos helyzet elé állította, mert az annak idejében rendelt s az akkori 3 $\frac{1}{2}$ —4 koronás árfolyam mellett kalkulált, nagyrészt már eladott árukból keletkezett tartozások kifizetését kétszeres összegben kellene teljesíteni, aki a mérhetetlen adókkal, napról-napra emelkedő tetemes üzleti költségekkel terhelt kereskedőkre elviselhetetlen anyagi terhet hárítana, másfelől meg a fogyasztó közönséget sújtaná a máris alig elviselhető drágaság.

Az értekezlet kimondta, miszerint tárgyalást indítanak a csehországi gyárosokkal, oly értelemben, hogy a szokolban számlázott, esedékes tartozásaikat 4 koronás árfolyammal számított összegben a gyárosok rendelkezésére, az általuk megjelölt pénzintézetnél lehetővé helyezik; új vásárlásokat csupán az elkerülhetlenül szükséges mennyiségben, készpénzfizetés mellett eszközölnek; az osztrák gyárosok újabbán szokolban számlázott számláit visszautasítják, s ezektől csakis osztrák magyar koronával számított számlát fogadnak el. Szükséges ez annyival is inkább, mert a szokol árfolyamának csökkentése érdekében minden lehető el kell követni, hogy minél kevesebb kifizetést keressenek.

Ily irányú mozgalom megindítására illetőleg csatlakozásra kéri fel az Orsz. Magyar Kereskedelmi egyesület,

Forradalomtól félnek Bécsben

Bécs, október 10. A „Neues Aechtuhrlatt“ írja: Tegnap az egész világon a legnyugtalanítóbb hírek jártak a bécsi eseményekről. Különösen Berlinben és Prágában volt tele a levegő bécsi utcai harcoknak, felfordulásoknak és forradalomnak hírével. A mai napot október 10-ét egyenesen a harc és felfordulás esedékes napjának jelezték, azonban ez a nap is nyugodtan telt el. A rémhírekre való tekintettel a kormány minden eshetőség számára biztosító rendelkezéseket tett, amelyek főképp a táviró- és telefonközpontok védelmére vonatkoznak.

Ítélet a kincstár sikkasztójának bünperében

Ötnapi tárgyalás után tegnap fejeződött be Jónás Ödön gazdasági hadnagy bünperébe, amelyben az utolsó tanúk kihallgatásával a bizonyítási eljárás szombaton ért véget.

A tegnapi tárgyalási napon, amelyet Mányi Márton örnagy hadbíró délelőtt 10 órakor nyitott meg, került a sor a perbeszédre s az ítélet kihirdetésére.

Szűcs Sándor dr. katonai ügyész több kisebb vétségre, illetőleg büntetetre vonatkozólag elejtette a vádat, hangsúlyozva azonban a kincstárnak okozott kár nagyságát s azt a súlyosbító körülményt, hogy Jónás a büncselekményt folytatólagosan követte el, szigorúan példás megtorló ítéletet kért.

A védő enyhítő körülménynek kérte beszámítani azt, hogy a kár egyrésze Jónás takarékbetétjének és ingóságainak lefoglalásával megtérült s az ítélet kiszabásával figyelembe veendőnek tartotta a vádlott abnormis lelkiállapotát és töredelmes beismerését is.

A bíróság a perbeszéd befejezésével

visszavonult s hosszas tanácskozás után meghozta ítéletét, mely szerint a katonai törvényszék több rendbeli, 500 ezer koronát kitevő sikkasztás, csalás, hivatalos szolgálati hatalommal való visszaélés és bünpartolás büntetében, valamint közérkölcsliség ellen elkövetett vétségben és több rendbeli fegyelmi kihágásban bünösnek mondotta ki Jónás Ödön hadnagyot s ezekért öt összbüntetésül az enyhítő körülmények figyelembe vételével 6 évi súlyos börtönbüntetéssel, amelybe a vizsgálati fogságban töltött 4 hónapot beleszámította, valamint tisztí ragjától való megfosztással sújtotta.

Felmentette a bíróság Jónás Ödönt néhány kisebb súlyú büntetést és vétség alól bizonyítékok hiányában, az ügyész kérésének helyt adva azonban bünvádi eljárást indít két személy ellen felbujtás miatt és Kohn Zsigmond püspökkladányi pékmester ellen is.

Ugy az ügyész, mint a védő éltek azzal a törvényadta jogukkal, hogy a törvényben megszabott 3 napi gondolkozási idő letelte után jelenthessék be az esetleges perorvoslatot.

SPORT.

A DTE országos versenye

Kevés közönség előtt, gyenge mezőnyökkel zajlott le a DTE országos atletikai viadala. A verseny színvonalát nagyban emelte Grosz István és Juhász György az MTK atléták indulása. Kiváló eredményt ért el dr. Kirchoffer Kálmán, a DTE veterán atlétája a súlydobásban és Urbanovics Károly (DEAC) a hármasugrásban.

Eredmények:

100 m. ifj. síkfutás: 1. Kozmann (MOVE DSC) 12.4 mp. 2. Ladányi (DTE). 3. Páter (MOVE DSE) mell szélességgel nyerve.

Súlydobás (vidékieknek a Kereskedelmi Csarnok vándordíjára). 1. Dr. Kirchoffer (DTE) 1206 m. ker. rekord. 2. Keilner (DTE) 927 m.

Diszkoszvetés (előnyverseny). 1. Zupka (MOVE DSE) 35.33 m. 2. és fél m. előnyel. 2. Balty (DTE) 33.86 m. 9 m. előny. 3. Kirchoffer Kálmán (DTE) 33.65 m. e. n.

100 m. síkfutás. 1. Juhász (MTK) 11.4 mp. 2. Balog (DTE) 3. Keilner (DTE).

Távolugrás, Ifjusági: 1. Ladányi (DTE) 5.26 m. 2. Páter (MOVE-DSE) 5.36 m. 3. Kozmann (MOVE-DSE) 5.27 m.

800 m. síkfutás. 1. (MTK) 2 p. 13 mp. 2. Juhász (MTK). 3. Hadházy (DTE). Grosz végig vezetője győz. Hármasugrás: Urbanovics (DEAC) 12.05 m. ker. rek. 2. Juhász (MTK) 11.85 m. 3. Torma (DEAC) 10.75 m.

3000 m. síkfutás (előnyverseny). 1. Grosz (MTK) 9 p 22 mp. 2. Csizsár (MOVE-DSE) 260 m. e. 3. Sarkadi (DTE) 480 m. e.

Rudugrás (előnyverseny). 1. Sebők (DTE) 292 cm. e. 50. 2. Lenárd (DTE) 282 cm. Csörgeő (MOVE-DSE) 277 m. e. n.

5x100 m. síkfutás. 1. DTE. 2. MOVE-DSE.

MTK-FTC 2:0 (1:0). 35 ezer főnyi közönség nézte végig a két nagy csapat találkoását, amelyben egy pillanatig nem volt kétes az MTK győzelme. Az MTK választott. Két szabadugrás az FTC-t hozza frontba, majd felvonul az MTK is, de Opatá jó helyzetből hibáz. Néhány perccel később Tóth veszélyes lövését Kropacsek szépen menti, Orth, majd Molnár lövése az FTC kapuja fölé került, A 20. ik percben csunya incidens zavarta meg a mérkőzést. Opatá Csajkának, az FTC kapusának szalad, amire Takács, az FTC háttvédje Opatára ront. A játékosok még idejekorán megakadályozták a tettelegességet. Ezután az MTK főlénye mindjobban kidomborodik. Az FTC csak néha jut szóhoz, de akciói nem veszélyesek. Az első gólt a 43. ik perc hozta meg, amikor Orth, Braun és Molnár pompás összejátékával a nagyszerűen kidolgozott labdát Molnár védhetetlenül a hálóba lövi.

A második féldő nagy MTK támadással kezdődik és már az 5-ik perc gólt hoz, oly módon, hogy Orth a két FTC játékos közül kiugrik és hába próbálja akadályozni a háttvédpar, a jobb sarokba gyönyörű gólt rug. A 15-ik percben a lefutó Braunt Hungler csunyan elgáncsolja, a bíró 11-est ítélt, amit azonban Molnár a kapu mellé rug. A mérkőzés további folyamán az MTK állandó fölényben van és Schlosser, Orth, Molnár és Braun csodaszép lövéseket küldenek a kapura, amelyet azonban a kapus több szerencséjével, mint tudással ártalmatlanná tesz. A mérkőzés után Orthot, aki életében legjobb játékát produkálta, a közönség vállon vitte ki a mezőnyből.

Felhívás. Barasits Tivadar, Diószeghy Mihály, Fésüs László, Fuszek Emil, Görgei Árpád, H.rváth Gusztáv, Józán József, Maruzsinszky Antal, Nagy Bálint, Okrós Sándor, Papp Sándor, Pásztor Gyula, Szalay György. Torma Lajos, Urbanovics Károly és Veress Endre urakat kérem, hogy folyó hó 11-én, kedden fél 4 órakor a DEAC pályán pontosan jelenjenek meg. Akinek felszerelése van (trikó, nadrág, szeges vagy torna cipő), hozza magával. Előadó.

— Dr. SZILÁGYI IMRE magán hegedű-oktatását megkezdette. Tanítványok jelentkezését elfogadja délelőtti órákban, Piac-utca 10. szám, I. emelet.

Hirdetmény

Az áru és tüzelőanyag fuvarozási díjának megállapítása Debrecen város egész kövezetesterére

I.
Bármely anyag szállítási díjának időtartam szerinti számítására vonatkozólag a debreceni napilapok 1921. évi január 20-iki számában közzétett tájékoztató díjszabály továbbra is érvényben marad.

II.
A súly szerinti díjtételek tájékoztató díjak joghatályával az alábbiak:

A) Gyorsárúkért:
1. 50 kgr.-ig — — — 15 K
2. 30 kgr.-on felül minden megkezdett 50 kgr.-ért további — — — 5 K

B) Terjedelmes teherárúkért:
1. 50 kgr.-ig — — — 20 K
2. 50 kgr.-on felül minden megkezdett 50 kgr.-ért további — — — 10 K

C) Minden más teheráru vagy tüzelő anyag fuvarozásért
1. 50 kgr.-ig — — — 15 K
2. 50 kgr.-tól 100 kgr.-ig — — — 20 K
3. 100 kgr.-on felül minden megkezdett 50 kgr.-ért — — — 9 K

Ezen C. pont 1. alpontja nem szolgáltat alapdíjat a 2. alponthoz, sem a 2., alpont a 3. alpontoz.

III.
Ezen árszabály túllépése, vagy bármilyen formában való kijátszása az 1920. XV. t.-c. büntető rendelkezéseibe ütközik és szigorúan büntetettik.

A közönség — jól felfogott érdekében — figyelmeztetjük, hogy a legesekélyebb ártulást, vagy az árszabály bármilyen kijátszását a kir. ügyésznek jelentse fel.

IV.
Ezen árszabály a lapokból kivágandó s a fuvaros vállalkozók által üzlethelyiségekben szembevetendő helyen kifüggesztendő.

V.
Ezen árszabály 1921 október 11-én lép életbe.

Árviszsgáló Bizottság.

SZÍNHÁZ.

Göndör családi öröme. Göndör Józsefet, a Csokonai színház szimpatikus bonvivantját, akit csak néhány hónappal ezelőtt utasítottak ki a csehek Pozsonyból, nagy öröme érte: szombattól kezdve boldog apa. Szombaton este az Ezüst sirály előadása után kézbesítették neki felesége, **Bogár Gizi**, a neves primadonna táviratát, melyben tudatja vele, hogy egészséges leánykájuk született. A kis Klári születése alkalmából, akinek a szüzsavú értesítés szerint már is primadonna hangja van, a népszerű Göndört számosan keresték fel jókívánságokkal.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Kedden B) bérletben kerül színpadra az idén már oly nagy sikerrel előadott **Lengyelvér.** — A vezetőszerepek a csodásan finom Helvey Erzsé, a rokonszenves Göndör az ügyes Kálmán Mancsi, a ragyogó derűt hozó Halassy, Mátray, Nádossy és Árkossy kezében vannak.

A Sátán fiai (a déli tenger kalózái) csodás amerikai film II. része és **Zigotto** mint kellékes című amerikai burleszk 2 felvonásban 5, 7 és 9 órakor az Urániában ma kezdődik.

Kiűtött a Nobody láz Debrecenben is!

Lóth Ilá főszereplésével a Sugárka az Apollóban.

Az ujszegedi háromszög felszabeditása, a magyar csapatok bevonulása. Filmen mutatja be az Apolló ma és holnap minden előadásán.

Pár nap múlva itt lesz Nobody!

1001 éjszaka a Pathé filmgyár mesterművét esütörtökön mutatja be az Apolló.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy
jó családból való 14-16 éves keresztény fiú sütőtanulónak felvétetik Brummer János sütőmesternél Hajduszoboszlón

Molykár ellen

szörme és tollruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz **KOVÁRY** és **ALT-MANN** Piac-utca 42.

Egy
használt 5 rugós Sandov (rugós súlyzó) megvételre kerestetik. Cím Brummer János Hajduszoboszló.

Vasabroncs

kilóra kapható lapunk kiadóhivatalában.

Kis

boroshordók 6 darab egyenként 60 literesek és egy sárga federes egy fogatú könnyű kocsit eladó. Vár-utca 8.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Mosott rongyot
keres lapunk kiadóhivatala megvételre.

Forgács István
művész
Bádógos-u.

Eladó

Gyöngyvirág-utcában, két utcára nyíló több kisebb lakást magába foglaló ház vízvezetékekkel, melyből egy szoba, konyha és istálló azonnal vevő rendelkezésére bocsátatik. Ára 90000 korona. — Értekezhetni: **Gazdák Bankja**, Kossuth-utca 17.

DEBRECENI
Kalapgyár
SZELL ÉS KÖSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek

Piac-u. 63. sz.

A tőzsde

Zürichi zártkörűsége okt. 10. (MTL.) Berlin 452, Holland 182.75 Newyork 558, London 2120, Páris 4080 Milánó 2250 Brüssel 4050, Koppenhága 104.—, Prága 600.—, Budapest 84— Zágráb 225, Bukarest 577, Varsó 13, Bécs 0'28, Osztrák lebelégy 20.

Budapesti zárlat okt. 7. (MTL.) Magyar hitel 1775 Osztrák hitel 650, Angol-Magyar bank 7.45, Leszámit bank 730, Magyar-Olasz bank 315, Jeltz hitelbank 220 Keresk. bank 6900, Pesti hazai első 22200, Borsod-miskolci 41.00

Váltók. Napoleon 2080—90, Angol font 2540—1670, Dollár 652.—, Francia frank 4750—800, Márka 539.—, Lira 2590—2700, Osztrák kor. 22 1/2—23 1/2, Rubel 29—30 Lei 560.—, Sokol 712.—, Svájci frank 9500—9500 Korona dinár 1008.—, Frank dinár 840—845, Lengyel marka 13—14.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat ezüstöt legeslegdrágábban vesz

Simon György

DEBRECEN,
Kossuth-u. 11.

A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyterjedű o-o és aktuális mű o-o

rtá: ifj. Wessprémy Kálmán

Ára 24 korona.

Vidékre postán 26 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

CSURKA „KEGYELET” Temetkezési Vállalat

Debrecen, Kossuth-u. 8. Kölosönsegélyző épület.

Bármilyen temetések vidéken is legolcsóbb napi áron a legfigyelmesebb kiszolgálás és személyes felügyelet mellett végez.
Telefon 381.

Elsőrendű felszerelés.

Dus, nagy választék.

Rünkenöcs, Kreolin, Kénvirág, Kálszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek

„Radikál” patkányirtó szerstb.

Telefon 14-80.

legolcsóbban szerozhetők be

Telefon 14-80

Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-vállalat Részvénytársaság könyvnyomdája.

TELEFON 3-48. Debrecen Piac-u. 59. TELEFON 3-48

KÉSZIT:

minden a sokszorosító szakba vágó munkát u. m.: rovatos iveket, folyóiratokat, kereskedelmi és más egyéb nyomtatványokat. Esküvői és eljegyzési értesítéseket, névjegyeket, gyászlapokat.

:: Költségvetéssel készséggel szolgál. ::

ÓCSKA

STEINER, Eötvös-u. 110.

Kőváry és Altmann

szücs mesterek

Debrecen, Piac-utca 42.

Pannonia szálló udvar

Mindenféle szücs munkákat szak szerűen készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

ARANYÉRT, EZÜSTÉRT

budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simoutfy utca 17.

Üvegfalat

6-8 méterest keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Tűzgyújtó

papírt ingyen vihetnek előfizetőink lapunk nyomdájából Piac-u. 59. szám.

Ausztria gazdasági és politikai válsága

Az osztrák kormány nyilatkozata

Bécs, okt. 10. A Politische Korrespondenz rámutat arra az ideges izgalomra, amely pár nap óta hatalmába ejtette az osztrák lakosságot. Ez az izgalom főleg abban nyilvánult meg, hogy mindenki esztelenül vásárolt, bár ennek is megvoltak a maga indító okai. Ezt a lázas állapotot elsősorban a hitelkeio halogatása, továbbá a nyugatmagyarországi bonyodalmak s végül a fenálló társadalmi rend ellen irányuló felforgatási tervek hírei idézték elő. Amennyire ezt a hangulatot meg lehet érteni és amilyen kevésbé lehet kételkedni a helyzet komolyságában, mégis szükséges, hogy a jozan elővigyázat uralkodjék. Ausztria helyzete minden bizonnyal áldatlan, de nem reménytelen.

A nyugatmagyarországi kérdésben mindenki kötelessége, hogy szilárdan ragaszkodjék minden és mindenki ellenére Ausztria elveszthetetlen jogához (?) Ausztriának a válság hangulatából is meg kell találnia a

gazdasági józansághoz visszavezető utat. A korona a legutóbbi időben a hitelkeio halogatásával kapcsolatban esett. Meg kell állapítani azonban, hogy a hitelkeio a halasztás ellenére is tovább folyik. A korona alacsony állása pedig ugy gazdasági, mint politikai tekintetben nem indokolt.

A kormány biztosíthatja a nyilvánosságot, hogy egyáltalán nem tekinti kilátástalannak a helyzetet és nyomatékosan kijelenti, hogy Ausztria még nem merítette ki segélyforrásait. A valuta nyomorúságot rövidesen hatásos módon leküzdik és a már megállapított gazdasági tervezet útján eléjük táru a felfelé vezető ut. A lakosságot afelől is meg kell azonban nyugtatni, hogy csirájában fojtanak el minden olyan kísérletet, amelyet politikai kalandorok a helyzetet megfontolatlan kísérletekre akarják felhasználni. A kormány ezeknek a kísérleteknek szilárd akarattal és a kellő eszközökkel gátat vehet.

Megindul a hadifogoly kicserélés

Hatvan elítelt kommunista már utrakész

Budapest, okt. 10. Lettország külügyminisztere hivatalosan értesítette a magyar kormányt, hogy a lett kormány folyó hó 8-án aláírta azt az egyezményt, amelyben kezességet vállalt a magyar és az orosz kormányokkal szemben a Rígában megkötött hadifogoly hazaszállítási egyezmény végrehajtása iránt.

A lett külügyminiszter ez alkalommal azt

a hivatalos felkérést intézte mindkét kormányhoz, hogy a kicserélésre szánt szállítmányokat minél előbb indítsa utnak.

A magyar kir. kormány ezért a Szovjetországra kiszállítandó negyvenháromezer közül 60-at utrakész állapotba helyezt és csak a lett kormány értesítését várja, hogy hány személyt indítson utnak és mikor.

A presbiterium gyűlése

A debreceni református egyház presbiteriuma hétfőn délután 4 órakor az egyház tanácstermében *Haró* Dezső püspök és *Mark* Endre h. főgondnok elnöklétével gyűlést tartott. Nagy fontosságot adott ennek a gyűlésnek az egyháztársadalmi szabályrendeletre vonatkozó munka megkezdése és tárgyalása.

A presbiterium tudomásul vette az előkészítő bizottság jelentését dr *Révész* Imre lelkész által gyűjtött 401 korona 70 fillér és *Dragos* Jánosné 100 koronás adományáról.

A debreceni református egyház a maga 10 szavazatával *Gönczy* Sándor és *Tóth* József lelkészeknek potképviselekké és *Sz. László* Bertalan egyházmegyei gondnokká megválasztását támogatja. Ezután ratáltak az egyháztársadalmi munka szabályrendeletére vonatkozó előkészítő bizottsági javaslat megtárgyalására.

A presbiterium még a tavaszon azt határozta, hogy a hitélet fejlesztésére s a meglévő vallásérköles megerősítésére egyháztársadalmi munkát kezd. A munkaprogram kidolgozását a presbiterium az előkészítő bizottságnak adta ki, mely erre nézve javaslatot terjesztett be. Az előkészítő bizottság javaslata szerint ebben az egyháztársadalmi munkában minden református gyülekezeti tag foglalkoztatható. Feladatai pedig körülbelül a következők:

A hitélet fejlesztése, a templombajlás előmozdítása, templomokról, imaházakról, kegyeskerőről, biblia, egyházi, nyomdai és sajtó termékekről való gondoskodás stb. A tárgyalás elsőnek dr *Révész* Imre szólott. Jodítványozta, hogy a presbiterium ne menjen bele a részletes tárgyalásba, hanem az ügy teljes egészében adassék vissza az előkészítő bizottságnak, amely az összes lelkészekkel, az egyháziön kívül álló szakértőkkel, továbbá a Tisza-egyetem helynissziófanzékében ülő professzorok bevonásával az egész tervezetet újra tárgyalás alá venne, mert a tervezet nem mindenben fedi a kálvini gondolatot, hiányzik belőle például okáért az is, hogy diakonissáknak nem választás útján jutnak be az illetők, hanem az előkészítő választja ki őket. Hosszas és erős viták sőt szócsaták támadtak itt. Dr *Ec* István, dr *Varga* Lajos és *Baltazar* Dezső szölkak a tárgyalás *Ec* István dr és *Baltazar* Dezső püspök javasolták, hogy a tervezetet általános-

ságban és részleteiben fogadják el az „előrehaladott időre” való tekintettel.

Végre nagy pábeszések után a tervezet általánosságában és részleteiben elfogadták.

A gazdasági bizottság javaslatára a presbiterium 3000 korona adományt szavazott meg a református leányközépiskola segítő egyesülete javára.

A presbiterium az ispotályi vegyes bizottság javaslatára a szegényházi apoltak napi kenyér fejadagját 30 dekaról 50 dekara emelte fel. Az ösztöndíj eloztó bizottságra Dr *Nagy* Zsigmond tanár lemondásával megválasztott felügyelő tanárnak a presbiterium *Haró* József tanárt választotta meg. — Az egyetemi templom építése tárgyában pedig, mivel a világi elnökségtől jelentés nem érkezett mindeközéig, dr *Szabo* Ferenc előadó javasolja, hogy az egész ügy tétessék át az egyházi elnökséghez. Ehez a presbiterium hozzá járult. Apróbb, lényegtelen ügyek letárgyalása után a tárgysorozat kimerült.

A tárgysorozat után dr *Baltazar* Dezső püspök bejelentette, hogy az O. R. L. E. okt. 26-án folytatja azt a gyűlést, melyet „a hatóság annak létejen erőszakosan beszámított”.

Mérk Endre szintén felkérte a presbiterium tagjait, hogy támogassák azt a gyűlést „amit a hatóság ugy szólván erővel igyekezett megakadályozni”.

A presbiterium ülését ezután délután 6 órakor *Baltazar* Dezső püspök imájával bekezesztette.

Cipő a köztisztviselőknek

Budapest, okt. 10. Megbízható forrásból értesülünk, hogy a kormány 800 ezer pár cipőre tett megrendelést és ennek szállításával kizárólag kispárosokat bíztak meg. A cipőket a köztisztviselők fogják megkapni az olcsóra szabott előállítási áron.

Nem vándorolnak ki a bécsi bankok

Bécs, okt. 10. A tegnapi esti lapok azon híret, hogy a Hitelintézet és a bécsi Bankverein kivándorol és hollandi, illetőleg belgiumi bankká alakul át, illetékes helyen üres kihelyezésnek minősítik.

NAPI HIREK

Mentsük meg a magyar jövődöt!

A népjóléti miniszter leiratot intézett a polgármesterekhez, melyben rámutatott arra, hogy igen megnövekedett a gondozásra szoruló gyermekek száma. A leirat szerint az összes gyermekmenhelyek töltsufollak, minek következtében a felnevelést csak ugy biztosíthatja, ha a gyermekek megbízható földműves családoknál helyezhetők el.

Az elhelyezés ám most nagy nehézségekbe ütközik, épen ezért a miniszter megbízta *Bodolay* István gyermekmenhelyi gondnokot, hogy legyen körutat Csonkamagyarországon és tájékoztassa a jozan magyarságot ezeknek az elhagyott gyermekeknek helyzetéről. A leiratban felhívja a miniszter a polgármestert, hogy *Bodolay* Istvánt működésében hathatósan támogassa. Reméljük, hogy a magyar falu népe, az Alföld erőssége tudni fogja kötelességét ezekkel az elhagyott gyermekekkel szemben.

A magyar boldogabb jövődöt munkáljuk, ha a jövő reménységét, a gyermekeket nem hagyjuk elpusztulni, hanem derék, erőteljes nemzedéket nevelünk belőlük.

Tegyük félre azt az eléggé el nem ítélhető saikkébliséget és közönyt, amit eddig tanusítottunk ezzel a valóban nemzetépítő munkával szemben.

A jótett, a nemes cselekedet magában hordja juta má! Mindenki tegye meg kötelességét, a jómódban élő, tehets magyarság pedig mutasson követendő példát!

— A főispán hivatalában. *Miskolc* y Lajos főispán tegnap délután Budapestről hazakerkezett s átvette hivatala vezetését.

— Az ébredők üdvözlük *Bessenyei* Lajost. Az E. M. E. azon tagjait, akik dr *Bessenyei* Lajos üdvözlésére jelentkeztek, felkértem, hogy ma, kedden délután 3 órakor az Eme központi irodájában összegyűlekezni sziveskedjenek. — *Alelnök*.

— *Lord Newton* Debrecenben. A városi tanács tegnap délelőtti ülése alatt *Csoka* Sámuel h. polgármester levelet kapott *Baltazar* Dezső püspöktől, melyben tudatta a városi tanácsot, hogy *Lord Newton* táviratilag arról értesítette, hogy Debrecenbe érkezik. A püspök a magyar barát nagy angol számára egy városi kocsit kért. A városi tanácsnak a h. polgármester ezt bejelentette. A tanács a bejelentést tudomásul vette, egyben a kért fogatot utalta. A lord tegnap már meg is érkezett Debrecenbe.

— A miniszter és a szovati földék. Dr *Vargha* Elemér tb. főjegyző a városi tanács tegnap délelőtti ülésén bejelentette, hogy a főispántól nyert értesülése szerint a földművelésügyi miniszter elutasította a szovati földék ügyében történt felebezéseket. A városi tanács a bejelentést tudomásul vette.

— *Virágnap*. A Jótékony Nőegylet agilis gárdája vasárnap délelőtt szerény keretekben is nagyon kedves virágnapot rendezett, árvai és szegényei felsegítésére. A korzón hullámzó tömeg mellénk bájos leányok szegezték a jótékonyág pezselyét s adták cserébe a hulló bankokéit a hulló szirmu őszi virágokat. A sátrakban sötémények piramisai emelkedtek, líkörös üvegek csillogtak a bágyadt napsütésben: szólt a katonas a cigányzene és nem volt, aki szívesen nem áldozott volna a jótékonyág oltárán. Döbben fejezték be a gyűjtést, amelynek eredményét most számlálják össze s a telen megint kevesebb lesz egy-néhány éhes szájjal, didergő taggal, hála a fáradhatatlan gyűjtőknek és a jókedvű adakozóknak.

— *Tanévnyitó a gazdasági akadémián*. A debreceni m. kir. gazdasági akadémia tegnap, f. hó 10-én ünnepélyesen megnyitotta 1921—22-iki tanévét. Az ünnepély tárgysorozata a következő volt: 1. Hymnus. Énekelte az akadémiai ifjuság. 2. Tanévnyitó beszédet mondott dr *Varga* Kálmán kir. tanácsos, a gazdasági akadémia igazgatója. 3. Az élettudományok a nemzeti eszme fejlődésére való vonatkozásairól értekezett dr *Gulyás* Antal gazd. akad. tanár. 4. Szózat. Énekelte az akadémia ifjusága.

— **Eljegyzés.** Dr. Ileszi Kovács Jenő ügyvéd eljegyezte Komlóssy Margitot, komlói Komlóssy Dezső nyug. t. bíró és neje; almasi Szalay Erzsébet leányát. A kiterjedt rokonság és jóismerősök őszinte szerencsekívánatai fűződnek a szép frigyhez.

— **A hajdulegység nem akarja a fát hordani.** Tegnap reggel a városi hajdulegység küldöttségileg jelent meg Csóka Sámuel h. polgármester előtt s tiltakozásukat jelentették az aprított fának egyes ügyosztályokba való felhordásának kötelező volta miatt. A h. polgármester a hajdulegység előtt kijelentette, hogy tiltakozásukat nem veszi figyelembe s ha elmulasztaná az aprított fának egyes ügyosztályok számára leendő felhordását, a mulasztókat nyomban elbocsájtja a város szolgálatából. A hajdúk ezt nagy szomorúan tudomásul vették.

Csak helyeslehetjük a h. polgármester erélyes föllépését. Még ma is élénk emlékeztünkben él, mikor a vörös katona vonakodott seperni és tisztogatni a laktanyát és szolgálatukra asszonyokat és pénzen fagadott szolgálókat állítottak. Az ilyen gazdálkodásból nem kérünk többet!

— **Ismét egy östehetség.** Néhány hét előtt Gelsi György 45 éves álmósi lakos, volt hadifogoly beadványt intézett a városi tanácshoz, melyben támogatást kér. Előadta, hogy szabadideje alatt festget; beadványa mellé csatolt is néhány sikerült képet. A városi tanács a beadványt felterjesztette a kultuszminisztériumhoz. A tanács tegnapi ülésén Csűrös Ferenc kulturtanácsnok bejelentette, hogy a kultuszminiszter Gelsit a kecskeméti művésztelepre küldi. A tanács a bejelentést tudomásul vette, egyben elhatározta, hogy Gelsit értesíteni fogja a kultuszminiszter intézkedése felől.

— **Eltűnt tisztihelyettes.** Roskó István tisztihelyettes a tuzséri vármorségről, ahol szolgálatára volt beosztva, néhány nappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt. Most a rendőrség a vármorsóparancsnokság távirati megkeresése alapján Roskó István körözését elrendelte.

— **Besurranó tolvajok.** Ludmány Lászlóné feljelentést tett tegnap délelőtt a rendőrségen, hogy Darabos-utca 9. szám alatti lakásának ablakán ismeretlen tettesek távolléte alatt beugrottak és lakását feldúlták s onnan 2 ezer korona értékben szőnyegeket s más apróságokat elloptak. A rendőrség nyomozza a besurranó tolvajokat.

— **Magyar malomcímár.** Csonka-Magyarország malomcímárát a legújabb adatok felhasználásával összeállította Császár Ferenc, a Molnár Lapja kiadóhivatali főnöke. A címár tartalmazza a jelenlegi magyar imperium alatt levő összes malomok jegyzékét, megyék és járásek szerinti pontos beosztásban. A 250 oldalra terjedő géppel írt, nagy ívfalaku könyv most jelent meg és az első teljes malomcímár, melyben a legnagyobbtól a legkisebbig minden malom pontos címe, utolsó postával és a hajtóró megnevezésével együtt megtalálható. Megrendelhető a Molnár Lapja kiadóhivatalában, Budapest, V. Csáky-utca 12.

— **Megszűnt a férfi szabó-sztrájk.** Budapestről jelentik: A férfi szabó iparosok elfogadták a 35 százalékos béremelést és megkezdték a munkát. A női szabóknál nem sikerült megegyezésre jutni és a munkásokat kizárták.

Célt tévesztett röpiratok

Bécs, október 10. A „Munkás” című lap legutóbbi számában a következőket írja: Bécsből ismeretlen feladótól már ismételtén érkeztek Pécsre zárt ajánlott levelek, amelyeken kívül a cenzura bélyegzője rajta van és már messziről hirdetik, hogy a küldemény cenzurázva van. A címzett a levelet gyanútlanul átveszi és a felbontás után látja, hogy a levélben valami kommunista röpirat van. A Munkás részére már ismételtén érkeztek ilyen cenzurázott levelek, amelyeket természetesen a kézbesítés után átadtunk a rendőrségnek. Az itteni szociáldemokrata munkásság nem volt soha és nem lesz soha kommunista, de ezek az ismeretlen feladótól származó levelek nagyon alkalmasak arra, hogy diszkreditálják a címzetteket és kellemetlenségnek tegyék ki őket. Epen ezért figyelmeztetjük a munkásokat, hogy az ilyen leveleket haladéktalanul szolgáltatassák a hatóság kezei közé.

A pusztaságba vert magyarokhoz!

Írta és a „Magyarság” debreceni művészestélyén elszavalta
BODOR ALADÁR

Tanítalak a hatodik parancsra:
Órizd kőtableán, frigidáddba rakva:
A Sinai-hegy magasán innenre,
A pusztaságba, törvény-kívül vetve,
Te ősbibb szövetséget örökölj:
A te törvényed: ölj!

Ábel vére vagy, de Kain a bátyád,
Hulló vér te, a magyar földet járd át,
S nőj ki e földből fekete virágban,
Könnyes kenyérben, bujgó lüderclángban,
Bosszuló rémnek az egekre nőj:
Ölj!

Nőj, mint a pálma, nőj bosszud sulyátul,
Nőj retentővé, világ ostromlót,
Sápadjon Akvileja uj lakója,
Tetőről jusson megint a gölya,
Új hunn vihar, hullj, tetőre dőlj,
Ölj!

Hullj! hullj rá! hujrá! Rothad Európa,
Egy új Bizáncból esett rothadóba,
Gadzoljon szennyes homlokán a hunn,
Inulj keletről új Katalaun,
Isten kezében légy barbár pöröly,
Ölj!

Arany tetőt, selymét, könnyeit,
Asszony-mosolyját, mind máglyára vidd,
Tűzet alá, huj! Egjen ki a fészek,
A vérbosszu östüztétől légy részeg,
Mint lépfényes vértől részeg bögöly,
Ölj!

Gyerünk a pusztaságba, negyven évre,
A Kánaán csak elvár még e népre;
Amig új törvényt nem adnak nekünk!
A legősibb törvényt utján megyünk!
Törvény, köszívre írva tündökölj:
S nincs több törvényünk:
Ölj!

A „Magyarság” művész-estélye

Debrecen keresztyén társadalmának minden rétege képviselve volt abban a hatalmas közönségben, amely vasárnap este megtöltötte a Bika dísztermét a „Magyarság” irodalmi és művészeti estélyének alkalmával. A fiatalsága ellenére is nagy népszerűségnek örvendő lap a kollégium szakos anyagi helyzete miatt annak felségítésére indított akcióhoz kívánt járulni a maga reprezentans erejével, ezzel is dokumentálni akarván azt, hogy a kollégium nem egy városi vagy felekezeti, hanem annak keretein túlnyúló, az egyetemes magyarság büszkesége. Mert az áldásos béke idején olyan gerinces, jellemzsiárd, hazafiságbán és tudományban egyaránt kiváló nemzedékeket bocsátott ki öles falai közül, amelyek a harcok idején helyüket emberül megállták s a levert népet újra meg újra fölemelni tudták.

Ezt a gondolatot fejtegette nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszédében Milotay István, városunk első kerületének képviselője és a „Magyarság” szerkesztője. A magyar lelkek szükségességeiről beszélt, amelyeknek össze kell forrni az együvértartozás hatalmas és fel-emelő érzésében, hogy a lelkek integritása által, amelyet a magyar kultúra képvisel, vissza tudják szerezni az ezeréves haza integritását is.

A magas színvonalon álló, változatos műsort a lelkes megnyitó beszéd után P. Malczky Bionka nyitotta meg a Traviata nagyjátéval. Hangjának kristályos tisztasága, világos creje és esodalatosan finom mezzavoccei a ragyogó technikával párosulva viharos ünneplést biztosítottak számára, úgy, hogy ezenkívül még néhány finom dalt is kellett raadásul adnia.

Utána Oldh Gábor adta elő egy hatalmas erejű, szinompás technikájú, lendületes hazafias költeményt. Némethy Ferenc Goldmarknak egy hegedűversenyét sok finomsággal és értelemmel játszotta. Hubay csárdajelenete azonban, úgy látszik, távolabb esik egyéniségétől. Sikere frenetikus volt s erre a művész büszke is lehet, mert jórészt a leányiskolák növendékseregének zúgó tapsai záporoztak feléje.

Komáromy János egy sikerült karcolatát olvasta fel, amelyben a szovjetburokráciát karikírozta jellegzetes és jóízű humorral.

Molnár Imre régi virágénekeket adott elő, amelyeknek finomsága, nemkülönben a

Martinuzzi haláláról szóló egykoru históriás ének komorsága bársonyosan meleg, zengő és hajlékony, erős kifejező erejű hangján s előadásának stílusos egyszerűségében kitűnően érvényesült. Megérdemelt nagy sikere volt.

Utána a debreceni közönség régi kedves poétája, Bodor Aladár, a „Bokréta” szerény keretéből országos hírvé nőtt költő adta elő néhány erősen megformált, lelkes irredenta versét, melyekben ott zúg a företlen magyar lélek minden izzó elkeseredése és reményét el nem vesztett dacossága. A közönség lelkes tapssal honorálta a költeményeket, amelyek közül egyet mai számunkban közlünk.

A mindenben magyaros és a magyar kultúra elpusztíthatatlan erejét és elvitathatatlan fölényét bizonyító estély szép sikere kívánatos teszi, hogy az ilyen kedves látogatások mennél gyakrabban megismétlődjének. Művészt és közönséget kapcsolódnak ezek össze s az egyik tiszta és nemes élvezettel lenne gazdagabb, a másik a magyarság lelkes és romlatlan lehelletét szívva mélyebbre magába.

Köszönetet mondunk a Magyarság szerkesztőségének nemes törekvéseiért és lelkes ambícióval végzett nemes művészi munkájáért.

A kislakások ügye

A városi tanács tegnap délelőtti ülésén Aczél Géza főmérnök, aki tudvalevőleg a kislakások ügyében néhány napot Budapesten töltött, utjáról tájékoztatta a tanácsot. A kislakások megépítésébe ugyanis a város nem hajlandó belemenni, főként azokkal a feltételekkel, amiket a kereskedelemügyi kormány kikötött.

A főmérnök, az illetékes minisztériumban tárgyalásokat folytatott, ahol azt az értesítést kapta, hogy ha Debrecen város nem fogadná el az építési feltételeket, akkor törvényhozásilag intézkedés történik, melynek alapján hozzá kell járulnia a városnak a feltételekhez. Egyébként a kislakások felépítése tárgyában újabb rendelet fog megjelenni, melyet megküldenek Debrecen városának is.

A debreceni építkezések intézésére s a munkák ellenőrzésére külön építkezési bizottság alakul, melynek elnöke a főispán vagy helyettese, tagjai pedig a város részéről a fő-ügyész, a főszámvevő, a főmérnök, az állam részéről pedig az államépítészeti hivatal vezetője és a pénzügyigazgatóság egy-két tagja lennének.

A h. polgármester bejelentette, hogy ha az új rendelet megérkezik, törvényadta jogánál fogva 24 órán belül tiltakozni fog ellene, jelentést fog tenni a főispánnak és rendkívüli közgyűlést összehívását fogja kérni.

Az egyetemi tanárok lakásának építési tárgyában a főmérnököt olyan formában informálták, hogy csupán csak annyi lakás épül, ahány reflektáns lesz. Azonban aligha akad egyetemi tanár, aki 17,500 korona lakbért hajlandó lenne fizetni. Az építendő tanári lakások bére ugyanis ennyiben van kontemplálva.

A németek nem támogatják Tirol mozgalmát

Berlin, okt. 10. A „Lokalanzeiger” jelentése szerint német parlamenti köröknek az a nézete, hogy a németpártok semmi szin alatt sem támogatják a tirol elszakadási mozgalmát. A tiroliaknak természetesen nem lehet előírni, hogy mit tegyenek, de meg lehet nekik magyarázni, hogy a Németországhoz való csatlakozás jelenleg lehetetlen.

A kiviteli botrány

Budapest, október 10. A tegnapi nap folyamán a kiviteli ügyvel kapcsolatban előzetes letartóztatásban lévő terhelteket Pless György vizsgálóbíró elé vezették, aki ismertette előttük az ítéletábla végzését, amely helyben hagyja a vádtanács döntését.

Esküdt Lajos a vizsgálóbíró előtt kérte, hogy újra halgassák ki, mert nagy értékű és fontos kijelentéseket akar tenni. Pless vizsgálóbíró kijelentette Esküdtnek, hogy a vizsgálati anyagot újra át fogják vizsgálni és ennek során az ő kihallgatására is fog kerülni a sor.